

Starí egyptánie robili chirurgické operácie hlavy a liečili rakovinu, potvrdila štúdia univerzity v Tübingene

- editor007 | 2. června 2024

EGYPT: Starovekí Egypťania sa zrejme pokúšali o chirurgickú liečbu rakoviny, uvádza nová štúdia, ktorá skúmala dve lebky staré približne 2500 a 4500 rokov. TASR informuje na základe správy servera Phys.org

Starovekí Egypťania boli na svoju dobu výnimočne zruční lekári schopní identifikovať, popísať a liečiť rôzne choroby a traumatické zranenia, vyrábať protézy a plombovať zuby. Niektoré ochorenia, ako napríklad rakovina, však boli nad ich sily.

Medzinárodný tím vedcov skúmal traumatologickú a onkologickú liečbu v starovekom Egypte. Výsledky svojho výskumu zverejnil 29. mája vo forme štúdie vo vedeckom žurnále *Frontiers in Medicine*.

“Chceli sme spoznať úlohu rakoviny v minulosti, jej prevalenciu v staroveku a reakciu starovekej spoločnosti na tento patogén,” vysvetľuje hlavná autorka štúdie Tatiana Tondiniová z Univerzity v Tübingene (TU). Tím preto skúmal dve lebky z Duckwortovej zbierky Univerzity v Cambridge v Spojenom kráľovstve.

Lebka a sánka č. 236 patrili mužovi vo veku 30 až 35 rokov, ktorý žil 2687 až 2345 rokov p. n. l. Druhá skúmaná vzorka, lebka č. 270, patrila viac než 50-ročnej žene, ktorá žila 663 až 343 rokov p. n. l..

Výskumníci objavili na lebke č. 236. veľkú léziu (poškodenie) konzistentnú s rozsiahlym poškodením lebky neoplazmom. Neoplazmus (nádor) je rast nového tkaniva alebo buniek - môže byť buď benígny (nezhubný), alebo malígny (zhubný). Okrem veľkej lézie objavili výskumníci po celej lebke ešte približne 30 malých okrúhlych metastázovaných lézií.

Vedcov však šokovali stopy po rezoch nejakého ostrého predmetu, možno kovového nástroja, ktoré objavili v okolí lézií. “Keď sme po prvý raz uvideli pod mikroskopom stopy po rezoch, nechceli sme veriť vlastným očiam,” uvádza Tondiniová.

“Starovekí Egypťania zrejme v súvislosti s rakovinovými bunkami vykonali nejaký chirurgický zákrok. Dokazuje to, že na liečbu rakoviny používali aj experimentálne postupy,” vysvetľuje chirurgický onkológ z univerzitnej nemocnice Sagrat Cor so špecializáciou na egyptológiu a spoluautor štúdie, profesor Albert Isidro.

“Tento nález je jedinečným dôkazom snahy starovekej egyptskej medicíny liečiť či pochopiť pred vyše 4000 rokmi rakovinu. Do nášho chápania histórie medicíny vnáša jedinečnú novú perspektívu,” uvádza paleopatológ profesor Edgard Camarós z Univerzity v Santiago de Compostela (USC).

Lebka č. 270 obsahuje tiež veľkú léziu konzistentnú s rozsiahlym poškodením karcinogénnym tumorom. Okrem toho sú na nej aj dve zahojené lézie z traumatických zranení, aké pri boji zblízka vytvárajú čepele zbraní. Zvlášťne na nich je, že ich utrpela žena, pretože tento typ zranenia sa zvyčajne objavuje u mužov. Ak by sa ukázalo, že sa táto žena aktívne zúčastnila vojnovéj výpravy,

mohlo by to revolučne zmeniť pohľad na ženy a ich úlohu v dobových vojnových konfliktoch, tvrdí Tondiniová.

Poškodenie oboch lebiek dokazuje, že rakovina bola bežným ochorením aj v minulosti, hoci v súčasnosti sa miera jej výskytu zvyšuje vplyvom životného štýlu, stúpajúceho veku dožitia a nárastu množstva karcinogénov v životnom prostredí, uvádza štúdia.

Výskumníci však upozorňujú, že štúdium kostrových ostatkov prináša isté výzvy, ktoré najmä pri neúplných ostatkoch bez známej lekárskej anamnézy sťažujú vyslovenie akýchkoľvek definitívnych záverov.

“Táto štúdia pomáha meniť náš pohľad a vytvára priaznivý základ pre budúci výskum v oblasti paleo-onkológie. Na rozlúštenie záhady liečby rakoviny starovekými civilizáciami je však potrebný ďalší výskum,” uzatvára profesor Camarós.

ZDROJ: [Phys.org](https://www.phys.org) / TASR